

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol. leta „ 13 „ — „
četrt „ 8 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol. leta „ 10 „ — „
četrt „ 6 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserati
sprejema upravništvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar
jeve ulice št. 2.

Recepti se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 298.

V Ljubljani, v ponedeljek 31. decembra 1900.

Letnik XXVIII.

Staro in novo leto.

Sladko in plemenito je agitirati za somišljenike, neprijetno je agitirati za samega sebe. Ob novem letu vsak list agitira za samega sebe.

Naj somišljeniki naši nikar ne mislijo, da bomo mi danes agitirali zase. Za nas agitira dovolj naša dobra stvar in uspehi, ki jih je dosegla. Pomenimo se rajši danes ob koncu leta o naših časnikarskih razmerah!

Kdor tega ni verjel doslej, moral se je prepričati iz zadnje dobe, da je časnikarstvo tista velesila, katera odločuje v javnem življenju. Novi vek je uvedel parlamentarizem in se sklicuje na »ljudsko voljo«. »Ljudska volja« se pa dela s časniki. Kakoršen list kdo bere, take nazore ima. Le malo jih je, ki imajo svoje neodvisno mnenje. Večina si iz svojega lista dela svoje mnenje. Časopisi so glasila strank in vodijo stranke. Stranka, ki ima slabo časopisje, propade, dober časopis pa more vzdržati stranko na površju tudi v najhujših bojih.

So stranke, katere žive samo od svojih časopisov. Liberalna pa zdaj v Avstriji nima nobene organizacije več, a vzdržuje ga le še časopisje. Liberalne stranke so papirnate stranke. Ljudskih mas nimajo za seboj, a s svojim predznim časopisjem, katero se ne straši nobenih sredstev, znajo med »inteligenco« vzdrževati in razširjati razne predsodke, jim vcepjajo svoje fraze, jih z njimi zabavajo, jim slikajo z živimi barvami neko idealno svetovno naziranje polno svobode in napredka, in s tem sami sebe vzdržujejo na površju.

Mi smo v drugačem položaju. Mi imamo maso ljudstva za seboj. Mi imamo jasen načrt, po katerem je mogoče zboljšati ljudsko gmetno in pravno stanje. Koder so naši ljudje delavni in znajo ljudstvu z živo besedo pojasnjevati razmere in jih z organizacijo voditi k uresničenju naših teženj, tam je tudi devet desetih ljudstva za nami.

Pa tudi tu se je pokazalo, da je le z dobrim časopisom, ki zna v najpoljudnejši

obliki širiti naše nazore med ljudstvo, mogoče vzdržati ljudstvo pri veri in poštenosti in je vsposobiti za politično delo. Ko bi mi zdaj ne imeli časopisov, bi bili vkljub najboljšemu delu naših somišljenikov propadli.

A pozabiti ne smemo, da imajo pretežni vpliv v javnosti, zlasti zdaj še, ko nimamo občne in enake volivne pravice, oni, ki se imenujejo »inteligence«, ki se ne štejejo med ljudstvo, ampak hočejo biti nad ljudstvom. In ti svoje nazore brez izjeme zajemajo le iz časopisja. Žal, da v teh krogih vsled starih predsodkov še gospodari liberalno časopisje.

Morali bomo prodreti tudi v teh krogih. Med našimi nemškimi sodržavljani je še vedno židovsko časopisje na vrhu, ker ima ogromne dohodke, ker se zna laškati ljudskim strastem, in ker mejnarno židovstvo stotisoče žrtvuje vsako leto, da se potom tiska ohranjuje njegova nadvlada. Pri nas pa igra ulogo tega židovskega časopisja »Narod«, ki vse tiste ideje prenaša v naše kroge, ki jih razširja drugod od židov plačano žurnalizem. Sramotno za nas je, da se drzne naša liberalna žurnalistika pisati suroveje, kakor njih vzgledi. Za nemške izobražence mora tudi židovsko časopisje pisati že s precejšnjo reservo, in listi, kot je »Neue Freie Presse«, ki očitno deluje zoper katoliško cerkev, računajo že toliko z izobrazbo svojih čitateljev, da ne postajajo več surovi. Pri nas je drugače. Naša »inteligence« je tako nizka, da »Narod« piše zanjo v tonu, kakoršnega si med Nemci dovoljujejo le še soc.-dem. listi, namenjeni za »inteligenco« po beznicah.

A prodreti moramo tudi t. d. Če pogledamo v preteklost, moramo priznati, da smo napredovali. Niso še daleč časi, ko je bil »Slovenec« zaničevan in se nihče ni zanj zmenil. Bil je le glasilo »katoliško narodne stranke«, katero so imeli za stranko helotov in analfabetov. A pokazalo se je vedno bolj, da je ta stranka prava zastopnica ljudstva, in z ugledom stranke je rasel ugled »Slovenčev«. Grdo so ga gledali marsikje, a začeli so se ga bati,

in za bojaznijo je prišlo nehoti neko spoštovanje, katerega se ne more iznebiti danes niti najstrastnejši liberalci.

Napredovali smo po politični organizaciji tako daleč, da se je pokazalo jasno, da »katoliško-narodna stranka« ni le stranka v navadnem pomenu besede, ampak da ona prav za prav reprezentira celo ljudstvo na Kranjskem. Številke volivne statistike jasno kažejo, da se tega zavedajo že popolnoma dve tretjini vesoljnega prebivalstva, in da je odvisno le od pouka in političnega dela, da postane to prepričanje splošno in nevpogljivo.

S tem je stopil »Slovenec« za velik korak naprej. Kot glasilo katoliškega ljudstva na Kranjskem ima odločno njegova beseda prvo veljavo v naši javnosti. Hrup je seveda na liberalni strani primeroma večji, a na naši strani je globlje prepričanje, so prava načela in je pozitivno delo za splošno korist.

Sedaj pa se kaže vedno nujnejša potreba, da razširimo svoje obzorje še bolj in da pritegnemo v svoj krog tudi obmejne pokrajine. Liberalizem je razdvojil povsod ljudstvo, in kjerkoli je prišlo do razpora, pokazalo se je, da se mora vsaka stranka nasloniti ob močen in vpliven dnevnik. Potreba odločnega katoliškega dnevnika je sedaj našim bratom na Štajerskem in na Goriškem ravno tako jasna, kakor nam. Seveda mora imeti vsaka pokrajina svoje lokalne liste posebno za širje mase, a potreba splošnega vseslovenskega katoliškega dnevnika, ki bi v skupni celoti kazal politično in gospodarsko gibanje vseh Slovencev ter jih vodil v vsakdanjem boju, je sedaj povsod popolnoma priznana. Že doslej so nam na vseh krajih naše domovine izkazovali to zaupanje, in naša skrb bo, da bomo temu zaupanju tudi ustrezali.

S tem namenom stopamo v novo stoletje, in hočemo, v svesti si svoje težke in odgovornosti polne naloge kot vodilni katoliški dnevnik, brez strahu in

s popolno odločnostjo delovati za kulturno vsestranski napredek svojega naroda.

Kakšna pa bodi naša taktika? Dva načina sta mogoča.

Od raznih stranij se nam priporoča, da se izogibamo vsake nizkosti in da stojimo visoko nad vsakdanjim tonom liberalnega revolver-časopisja. Priporoča se nam, da pustimo v nemar »Narodovo« polemiko in se nikar ne ponižajmo do onega pisanja, katero obsojamo pri liberalcih. Vse nizko, vsako norčevanje, vsaka osebnost bodi izključena iz »Slovenca«.

Od druge strani nas opozarjajo na to, da mora »Slovenec« »vleči«. Ljudstvo je tako, da noče brati samih pridig, ampak se hoče zabavati, hoče se smejeti. Politika ni metafizika. Liberalne osebe je treba konkretno prijemati, treba se je ponižati do one govornice, v kateri govori navadno politikujoče občinstvo, treba je včasih katero zabrusiti in udrihati nazaj z istim orožjem, s katerim se bije po nas. List bodi »našpikan«, naj reže kot britva, da tudi zaboli, kamor vseka, drugače ničesar ne doseže.

Onim je vse preostro, tem vse premilo. Opozarjajo nas, da si je zadnji čas ravno s tem pridobil »Slovenec« čitateljev, ker je znal biti boj »zanimiv«.

Mi na to izjavljamo, da se nam v dno duše stedi polemika z »Narodom«. Bilo bi nam najljubše, če nam ne bi nikdar nobenim odgovorom na njegovo nizkotno pisavo bilo treba trati papirja in črnila. A računati moramo z dejstvom, da ravno z najpodležimi sredstvi in s samo osebnostjo »Narod« najbolj slepi naše občinstvo, in da smo mi primorani mnogokrat stopiti zoper svojo voljo doli do onega načina v pisavi, ki ga sami ne želimo in bi ga brez potrebe nikdar ne poskusili.

Najbolj bi nam bilo ustreženo, če se nam ne bi bilo treba baviti nikoli z »Narodom« umazanijo. Če pridemo enkrat do tega, da bomo lahko rekli: »Naša inteligenca je toliko inteligentna, da je zavrgla »Narod«, bomo pi-

LISTEK.

Med Slovenci ob Renu.

(Piše Luka Arb.)

(Daje.)

Zelo pusta in dolgočasna je vožnja iz Draždan v

Berolin.

Dokler se voziš po Saksonskem, je že še; a pruski svet je tako žalostno enoličen, da je joj. Le pomisli: Sama ravnina, velika »gmajna« in velike mlakuže! To ni, da bi razveseljevalo in radostilo oko. A vsaka dežela ne more biti lepa. Če je Gorenjska krasna, je pa ta del Prusije zelo grd.

Stanovanje sva imela v Berolinu izvrstno. Čisto moderno je opravljen »Katol. dom« (Kathol. Vereinshaus), ne predrag, postrežba točna in prijazna. Skoro vsak večer se shajajo tu katoliki. Hiša je zelo velika: ima več dvoran, gostilno in kavarno.

Zelo me je imela radovednost, kako so izpadle volitve za peto kurijo na Kranjskem. Ker ni bilo nobenega avstrijskega časopisa, sem moral čakati na poročila »Germanije« in »Köln. Volkszeitung«. 15. dec. prinese »Köln. Volkszeitung« to-le:

»Wien, 13. Dez. In Krain, wo nur ein Mandat zur Vergebung kam, wurde an

Stelle des slowenischen Katholiken Dr. Kerk, der nicht mehr kandidierte, der Seminarprofessor Dr. Susterticz gewählt.«

O ti časnikarji, kako časih zmedejo stvari! Dr. Susterticz bogoslovja profesor, časttan! In dr. Krika so kar odstavili od profesure in ga degradirali na katolika. Lepa je ta!

Vseučilišče je veliko, lepo poslopje, a dunajsko je lepše. Nisva se mogla premagati, da ne bi pogledala malo v šolo, kjer je bilo precej živo. Pred vhodom je Helmholtzov spomenik, na levo proti »Podlipam« pa A. Humboldtov.

Za opero, ki je vseučilišču ravno nasproti, stoji katoliška cerkev sv. Hedvige, v kateri imajo katoliški akademiki vsako nedeljo ob 1/2. uri sveto mašo.

Med kraljevskim gradom in muzejem zidajo novo protestantsko stolno cerkev. Posebno zanimiv je etnološki muzej. Tu vidiš različne obleke, orodja, orožje itd. različnih narodov iz Azije, Afrike, Amerike in Avstralije. Koliko dragocenosti je tu nakopičenih! Pozelel sem si najbolj gorkih, kožnatih, visokih obutal, ki jih nosijo ljudje gori v severni Aziji. Za ljudi, katere tako rado v noge zebe, kakor mene, bi ne bili napačni! Ugajale so mi različne dimke (pipe) ameriških divjakov, krasno izrezljane slonove kosti

in razna glasbena orodja. V pritličju so v Schliemannovem oddelku starogrške in trojanske izkopine slavnega in zaslužnega učenjaka.

Živo je po berlinskih ulicah bolj, nego po dunajskih. Najbolj znane ceste so »Podlipami« (Unter den Linden), široko, ravno sprehajališče, podobno dunajskemu Ringu, Friedrich- in Leipzigerstrasse. Med Podlipami in zverinjakom (Thiergarten) so brandenburška zmagoslavna vrata (Siegesthor), skozi katera so se vrnili zmagalet iz nemško-francoske vojske in vojaki, ki so se vrnili s Kitajskega. O tem pozneje.

V Berolinu še niso izumrli enonaočniki (monocle). Na Dunaju se ne spominjam, da bi jih bil mnogo videl (minister Thun ga je menda nosil).

V Ljubljani je zastopal svoje dni »eno-očesniške« prismođe znani plesni učitelj, ki je vzbujal, kjerkoli se je prikazal, splošni smeh. Klasična reč za gojenje in vspevanje monoklov so pa obrazi berlinskih gigerlov in pruskih poročnikov!

Pruski poročnik! Koliko dovtipov sem že bral o tej najvažnejši panogi berlinskega življenja! Ugajal mi je pa še najbolj sledeči:

(Jrossartig). »Občudujem vas, g. po-

ročnik, da morete monokel tako lepo držati na enem očesu. Tega ne zna vsak.«

»Ko bi Vi mojega brata videli, pomorskega poročnika, ta obdrži kar cel daljnogled na enem očesu!«

Da nemški cesar ni zapisan v družbo molčečih ljudi, je znano. Če ima le priliko, pa ti spusti »sermon«. Da je med veliko množico njegovih govorov tudi kak dober, je umevno. Bil sem le tri dni v Berolinu, in kmalu bi bil slišal govoriti imperatorja kralja. Bilo je to v nedeljo 16. dec., ko so se vrnili vojaki iz »Čine« v Berolin.

Vreme je bilo dopoldne zelo slabo. Okoli ene se je malo zjasnilo. Tisoči ljudstva so šli »Pod lip«, a policija ni pustila nikogar k cesti. Gledali smo od daleč. Ravno pred menoj je stal Prus z veliko glavo in širokim klobukom, tako, da nisem prav nič videl. Tebe pa res nisem prišel gledat v Berolin, sem si mislil. Obhajala me je skrivna želja, da bi mu postavil glavo za pol ure na tla. Toda kaj, ko nismo več v časih francoske revolucije, ko so se glave hitreje prestavljale. Zlezel sem na kočijo, in stal na »kozlu« za mal bakšiš. Videl sem dobro. Kmalu po treh se zasliši vojaška godba, množica začne vpiti »hurra«, in kmalu zagledamo zmagoslavne vojake s Kitajskega. Policaji se umaknejo, in množica jo vdere

sali mirno in brez strasti, ter delovali le pozitivno. Ali pride kdaj ta čas? Potrebno je, da pride.

Odločno bomo stali za katoliška načela vsega. Kdor jih bo napadal, imel bo nas za nasprotnike. Po zadnjih bojih lahko samozvestno rečemo, da smo le tam zmagovali, kjer smo bili odločni, pogumni in dosledni, s cincajem in z neodločnostjo se pa nikjer ni doseglo nič za sveto stvar.

Po tej poti bomo hodili i nadalje. List bo po svoji vsebini postal bolj univerzalen, ko prilezemo iz sedanje politične zagate, polemika bo sicer ostra, a krajša kakor doslej.

Svojim sotrudnikom in naročnikom želimo srečno novo leto.

Nujno jih prosimo, da povsod agitirajo za razširjevanje „Slovenca“.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarjem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravištvo „Slovenca“.

Volivno gibanje.

Elbertova kandidatura.

Iz Novega mesta se nam piše: „Slov. Narod“ je v sobotni številki pod glavljem »Elbert kot kandidat« nesaravno in surovo napadel našega g. prošta. Tako o cerkvenem dostojanstveniku more pisati pač samo človek, ki je ves prepojen s sovraštvom do duhovnika, zraven pa skrajno surov. Jako se motita Rosman in Slanc, če mislita, da bosta koga naših meščanov s tako surovim zabavljanjem pridobila na svojo stran, so že do grla siti tacega podlega obrekovanja in nesramnih lažij. Naš g. prošt je pač nevaren kandidat, to čutijo liberalci sami in zato so se začeli boriti proti njemu z zasmehovanjem, zavijanjem resnice in obrekovanjem. To, kar nam očitajo, to delajo sami.

Omenjeni članek je poln laži in nerresnice, in ta laž se v enem in istem listu parkrat ponavlja. Zaradi nekaterih osebno žaljivih napadov nastopil bode mil. g. prošt

k cesti, mi na kočijah pa za njimi. Zakaj slavna pikelhavbarija ni pustila že preje ljudi tje, ni navadnemu človeškemu razumu razvidno. Pikelhavba podvoji menda delovanje možgan! — Vojaki so nesli uplenjeno boksarsko zastavo in za njimi so peljali 4 sovražniku uzete topove.

Sedaj jo vderemo za njimi proti „Zeughausu“, kjer je bilo določeno, da jih bo pozdravil cesar. Srečno se prerijem do železne ograje nekega spomenika, ki me je takoj povečal za eno glavo, a ravno v tem trenutku je peljal cesar vojake v poslopje. „Spačka vendar“, sem godrnjal, „smolo pa imam. Namenjeno mi ni bilo, da ga nisem videl. Kismet...“

Krasen in zanimiv je bil pogled na brezštevilno množico, ki se je nabrala na trgu. Policija je imela mnogo dela, da je vzdrževala red. Radovednost je pač povsod doma.

Cesarjev govor so prinesli časopisi drugi dan. Hvalil je vojake, da so bili hrabri in zvesti svoji prisegi. Konec se je pa moral ponesrečiti, ker so ga časopisi z nekako rezervno prinašali.

Menda je rekel, da „kamor se moji modri fantje (blaue Jungen) vsedejo, tje se ne more nihče več uvesti.“ Smeha, pa bolj skrivnega, so pouzročile dosti te besede. V

sodnijsko pot in si tako poiskal zaščeno. Nasproti tako lopovskim napadom je pač težko biti mirnemu. Tako nesramnega članka »Narod« še ni z lepa poslal v svet, njegova podivjana razbesnelost je pač priklopela do vrhunca. Kako perfiden je ta način polemike! »Morda«, »slišimo«, »govori se«, »govorice so krožile«, »bržkone«, »šepetalo se je« itd. Ali so to dokazi? Pa pravite, da niste osebni? Ali ni to skrajno nesramno? Za stvar Vam je, za ljudske koristi? Norec, ki Vam verjame, to pa naši Novomeščani niso in zato ne bodo verjeli. Dosti dolgo jih je Slanc vodil, a sedaj so siti te komande ter hočejo moža, ki bo res zastopal njih koristi.

Liberalci sami sprevidijo, kako nezmožen je njih kandidat Plantan, pri vsej navdušenosti morejo o njem spregovoriti le par besedij, priporočila pa nimajo nobenega. Nasproti pa nastopi naš kandidat dr. Elbert že z zaslug, da je pospešil in zagotovil mestu vodovod. Samo pijanec ali pa norec more to utajiti, ko je bila vendar tako jasno in razločno brati vsa korespondenca gospoda prošta v tej zadevi v »Slovenca« in »Slov. Listu«. Tega ne boste utajili in ne boste, zastoj. Duhovniki prošta ne smešijo, ker jim je dober in mil predstojnik, kar ve vsak povedati, ki je pod njim služboval. Zato je laž, da se v duhovniških krogih iz njega norčujejo. Laž, kakor si jo le »Narod« more izmisliti, je, da je pisal kedaj kaj o Spindču v »Vaterland«. Pikantne govorce so raznesli po Ljubljani socijalni demokrati, ker je gospod dr. Elbert, tedaj ljubljanski kanonik, pridno agitiral za našo stranko, on, kakor pravite, Nemeč, tedaj ni poznal narodnosti, ampak le katol. stranko. In zato so ga sovražili socijalni demokrati in o njem lažljivo raznesli take govorce, katere sedaj pogreva »Narod«.

Laž je zopet govorica o Tirolki; gosp. dr. Elbert je že bivač v Novem Mestu imel dobiti od nje denarja in ga tudi dobil. — Z Vesteneckom in njegovo rodbino obdeval je redko in zvečine uradno, marsikdaj je odbil povabilo. Uradniki c. kr. okrajnega glavarstva so temu lahko priča. Kar je pa drugih lažij v članku, si jih je dobro znani dopisnik popolnoma sam izmislil, ko je imel vročo glavo; dajte vendar obkladkov nanjo!

Povemo Vam še to le: Nikar ne mislite, da boste naše volivce zbegali s takimi lažmi in surovostmi. Če je laž le predebela in pregrda, je nihče ne verjame, se uje! Ta surovost kaže le Vašo neizmerno jezo, ker so Vam Novomeščani obrnili hrbet in hočejo skrbeti enkrat tudi za lastno korist. Od samega narodnega navdušenja, katerega je pri njih res dobiti, ne bodo siti. Da pa Nemci govore zanj, kaže le sposobnost mil. gospoda prošta za poslanca, ker vedo, da bo on res kaj zamogel storiti v državnem zboru. O alijanci nemštva in klerikalizma le molčite, ko ste sami se zvezali z Nemci v deželnem zboru.

fiziki smo se vendar vsi učili, da v istem času more biti na istem prostoru samo eno telo. No pa, saj smo vsi ljudje, vsak se lahko zmoti, in prav to je človeško.

V čašo veselja je kapnila grenka kaplja žalosti. Isti čas, ko so slavile množice vračajoče se zmagovalce, se je potopila pri otoku Malagi nemška šolska ladija Gneisenau. Od 450 mož jih je utonilo 36, med njimi tudi kapitan.

Časopisi prinašajo cel teden obširna poročila o tej nesreči. Kakor je navada, so izrekle vse vlade sožalje Nemčiji na tej nesreči. Kajpada so brzojavili tudi vladarji vseh 99 in pol nemških držav in držav v Berlinu. Zadnji je bil menda princ Henrik XVIII. „von Reuss“. Poglavar velikanske države je zvedel o nesreči precej pozno. Sultan je bil veliko preje obveščen!

(Dalje prih.)

Mir...

(Božična slika, spisal I. S.)

Najlepši večer celega leta je pokrival zemljo. To je bil sveti večer z vso svojo vzvišeno-nebeško poezijo... Mrak je bil legel na zemljo, na nebu so zablestele zvezde, na vzhodnem nebu je začel vzhajati malo pomneje mesec izza temnih meglenih hribov.

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 22. decembra.

Hrvatski sabor je bil sklenjen 21. dec. Vladi je stalo največ do tega, da dobi potrjen proračun za l. 1901.; kar se jej je seveda posrečilo brez posebnih težav, saj ima tako verno večino za se, da stori vse, kar ona zaželi, že na prvi mig. Uradni list se seveda ponosno hvali, da je edina Hrvatska v celej državi tako srečna, da ima sprejet proračun za bodoče leto. Toda radi te formalnosti se vendar le ne more Hrvatska imenovati srečna in napredna dežela. Sama razprava o proračunu je to pokazala. Opozicija je odkrila pri splošnej in podrobnej razpravi toliko skelečih ran na državnem telesu kraljevine Hrvatske, da bi se moral vprašati vsak pravi domoljub, kam pride Hrvatska, če potrajajo taki odnosi še nekaj let. Hrvatska je v političnem pogledu ponižana, kakor ni bila že dolgo. To so dokazali poslanci Rubetić, Amruš in Bauer v obširnih njihovih govorih.

Posebno znamenit je govor dr. Bauera, ki je stavil posebni predlog. Kaj naj stori hrvatski sabor, da se vendar enkrat za vselej ustavi mažarizacija na Hrvatskem. Vse, kar so hrvatske vlade od nagodbe l. 1868. pa do dandanes zanemarile v tem pogledu, je omenjeno v tem govoru, a jasno in temeljito dokazano, da današnja vlada s svojim popuščanjem še pospešuje mažarizacijo. Govornik je govoril mirno in trezno in tako prepričavno, da ga je večina mirno poslušala. Takšne obrambe hrvatskega jezika in narodnosti ni bili slišati v hrvatskem saboru od l. 1848. sem. Vlada je molčala, že vé zakaj, a večina je morala s svojim molčanjem priznati, da je njeno dosedanje ravnanje v tem pogledu bilo nedomoljubno, ker ni od vlade nikdar odločno zahtevala, da se vrši čisto jasna postava glede porabe hrvatskega jezika na Hrvatskem.

Večina pa tudi še zdaj ni hotela zadovoljiti želji opozicije, da se za preiskavo vseh prestopkov gledé porabe hrvatskega jezika izvoli poseben odbor 9 članov, nego je predlog izročila saborskemu odboru za notranje zadeve. Tukaj bo ta predlog počival, a mažariziralo se bode dalje. Ista osoda je zadela tudi Amrušev predlog gledé porabe tujih imen mesto hrvatskih v kraljevini Hrvatske. Mažari so namreč, kakor je že čitateljem „Slovenčevim“ znano, izdali pred par leti postavbo, da se morajo vsa krajevna imena na Ogerskem pomažariti in le taka rabiti kot uradna.

Ta postava se pa Hrvatske ne tiče, nego je hrvatska vlada izdala svoj mestopisni besednik za vsako mesto na Hrvatskem. Ta besednik je dodan ogerskemu, ki ga je izdala ogerska vlada za Ogersko z opazko, da se imajo oblasti ravnati glede Hrvatske po Hrvatskem mestopisnem besedniku. To je bilo korektno ravnanje — toda samo na papirju, kajti ogerska vlada je bila

Po zemlji je ležal sneg in nad poljanami se je dvigala prosojno-bela meglena mesečina, a temne gore so nemo dvigale svoje bele vrhove... Vse to je tvorilo mistično sliko. Slamnate strehe vaških koč so se lesketale kot okovane v srebro in posute z biseri. Zunaj je bilo mraz, mraz... Zdajpazdaj je zavila huda zimska burja okrog koč, kot da hoče omesti seboj slabotne slamnate strehe. Po kočah pa so se stiskali ljudje krog gorkih peči, dedje so pripovedovali pravljice in bajke iz davnih dni tam iz devete dežele, otroci so poslušali pol zaspani pol radovedni, očetje in starci so kadili iz pipe, matere-gospodinje so premišljevale, ali je že vse pripravljeno za prihodnji sveti dan, babice pa so prebirale v suhih sklenjenih rokah molke in njih ustnice so neprestano šepetale pobožno molitev. Saj je bil sveti večer in vse je po sobi govorilo: sveti večer. — V kotu vsake tudi najubožnejše koče je svetila in mirno trepetala mala lučica pred zeleno smrečico, v kotu so stale na vse mogoče načine olepšane jaslice, na katerih so dremali ob palice oprti papirnati pastirji, čuvaji betlehemskih čred, drugi pa so hiteli navidez vsi veseli proti hlevcu.

Tu in tam je po sobah še dišalo po kadilu — sled večernega kajenja, kjer namreč niso še oblaki tobačnega dima zadu-

prva, ki je odobraval, da se tudi hrvatska imena pomažarijo. In zares nahajamo v zadnjem času v vsem prometu, po železnicah, poštah, brzojavah, na zemljevidih vsa imena hrvatskih krajev pomažarena pod nadzorom iste ogerske vlade, ki je izdala glede Hrvatske posebno naredbo. Proti temu ravnanju ogerske vlade je bil naperjen predlog Amrušev; hrvatski sabor je sprejel ta predlog enoglasno kakor Bauerov, ali ga je izročil odboru za notranje zadeve, kjer ga bode pustila večina ležati, dokler se zopet ne najde opozicionalec, da ga iznovič iznese pred sabor.

Med tem bodo Mažari pomažarili še ona imena, kar jih še niso. Potem pa naj še kdo reče, da večina hrvatskega sabora ni domoljubna!

Pred sklepom je prišla še neka zanimiva stvar na dnevni red. Pri razpravi o upravi raznih zaklad je poslanec Mazura precej oistro kritiziral financijelno gospodarstvo deželne vlade, a ravno tako je obsodil Derenčin slabšo navado, da se prihranjeni denar pri nekih odsekih potroši pri drugih, kar je protipostavno. Hudo pa je zavrelo v saboru, ko je Derenčin omenil v svojej interpelaciji, da vlada troši denar, kateri bi morala izročiti mestnim in drugim občinam v ime odkupnine vinskega regalnega prava. O tej stvari je vprašal vlado član večine, ali vlada ni na to nič odgovorila, nego poročevalec o proračunu je rekel, da je ta denar sabor potrosil. Časopisi, ki so o tem pisali, so bili zaplenjeni. Zato je Derenčin interpeliral o stvari, ali je naletel, kajti poročevalec očevidno v zadregi radi svoje izjave, je silno razdraženo odgovarjal, ali tako nejasno, da je iz tega mogel vsakdo sklepati, da je denar potrošen, a da se o tem ni saboru niti sporočilo. To je konstatiral tudi Derenčin v svojem odgovoru poročevalcu Egersdorferju, ki še vedno misli, da more s svojo rabulistikom vsakega zaslepiti. Vsa ta zadeva pa s tem še ni dovršena, nego pride v bodočem zasedanju brez dvoma na dnevni red. Opozicija bi morala pa stvar natanko proučiti, da bode mogla dokazati, kako se s hrvatskim denarjem gospodari ter pokriva deficit v letnem proračunu, ki je nastal brez dvoma le radi prevelike malomarnosti in popustljivosti mažaronske večine nasproti ogerskej vladi.

Sabor se sestane zopet meseca aprila bodočega leta. Do takrat bode morda tudi delo obeh regnikolarnih deputacij dovršeno ter poročila predana obema saboroma in tako bode zopet zadosti dela. Ko bi bilo to delo le na korist Hrvatske!

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. decembra.

Državnoborske volitve v tekočem tednu se vrše, kot smo že omenili, v 13 kronovinah in sicer: dne 3. januarja voli splošna skup. na Štajerskem, kjer bo boj za mandate dosedanjih poslancev Žičkar,

šili prijetnega duha. Na belo pogrtnjeni mizi je ležal tu in tam poprtnik, po zmocnosti in po znanju gospodinje umetno okrašen s pticami in z drugimi testenimi okraski. Povsod je vladal mir, ki ga prinese seboj na svet sveti večer... Skrivnosten mir, sreča zemljanov...

Tak je bil sveti večer...

»Bim, bom, bim, bom...« pela sta dva slabotna zvončka v malem zvoniku in naznanjala sveti večer v dolino. Gorski mežnar, starič Godin, je zvonil s smehljajočim obrazom sveti večer ali sveto noč, kakor kdo hoče, njemu je bilo vse jedno. Kako bi se ne bil smehljaj? Zvonjenje mu ni prizadajalo truda — in zadovoljen je bil. Kdo naj bi bil sešel, kolikokrat je že zvonil te lepo pojoče zvonce, koliko let je že mežnaril pri sv. Mohorju?

No, mrzlo je bilo. Na rokah je imel velike rokavice brez prstov, in oblečen je bil v kožuh, kučmo pa je potegnil doli čez ušesa in ni ga zeblo.

Zato se je zadovoljno smejal in se ni bal mrzle, nočne zimske burje, ki je pribrila sem čez gorske vrhove in se plazila srdito okoli zidov male gorske cerkvice. Odnesele je tihe, mile glasove slabotnih zvončkov seboj v svet, tja v sveto noč, in žugala je celo,

Schoiswohl, Kurz in Resel, na Goriškem (dr. Gregorčič), v Istri (Bartoli), na Nižnej Avstrijskem (Bielohlavek, Prochazka, dr. Lueger, Axmann, Mittermayer, Scheicher, Gessmann, Mayer in Wedral), na Gornje-Avstrijskem (dr. Ebenhoch, Kern in Etz), na Solnograškem (Tusel), v Trstu (Hortis), na Tirolskem (Foerg, Di pauli in Brusamolin), na Predarlškem (Loser), na Češkem (Breznovsky, Steiner, Doležal, Formanek, Adamek, Becvar, Engel, Holansky, Herbst, Dostal, Bratny, Röhling, Verkauf, Zeller, Schrammel, Janda, Hannich in Kieseletter), na Moravskem (Sileny, Stojan, Starostik, Lebloch, Berner in Rieger), v Šleziji (Türk in Cingr). — Dalje volijo mestne skupine in sicer na Kranjskem (Ferjančič, Kušar, Šuklje) v Bukovini (Roshmann, Straucher) in v Dalmaciji (Sukup). — Dne 5. januar volijo splošna skupina na Koroškem, ki jo je dosedaj zastopal dr. Lemisch. — V splošni skupini bo torej ta teden izvoljenih 52 poslancev, v mestni pa šest.

Proračunski provizorij. Včerajšnja uradna »Wiener Zeitg.« je objavila kar šest cesarskih naredeb na podlagi § 14. Mej temi so: Budgetni provizorij za prvih šest mesecev l. 1901, računski zaključek za leto 1900, državna dotacija melioracijskega zaklada ter nekaj davčnih in pristojbinskih oprostitev. Objednem objavlja imenovani list nekaj pojasnil k posameznim naredbam. Budgetni provizorij se je moral z ozirom na pozni sestanek državnega zbora določiti za celo prvo polovico leta. S tem provizorijem se vlada pooblašča, da sme za slučaj potrebe najeti 50 milijonov kron, akoravno do sedaj še ni bilo treba posegati po tem sredstvu. Dotacija melioracijskemu zakladu je za leto 1901 povišana na 2.500.000 kron.

Stališče tirolskega namestnika grofa Merveldta je po izjavi tirolskih listov precej omajano. »N. Tir. Stimmen« pišejo, da ta vest nikogar ne bo presenetila. Grof Merveldt se je pokazal sedaj provzročitelja obstrukcije v tirolskem deželnem zboru in zadnje razprave so pokazale, da namestnik v najvažnejih deželnih vprašanjih nima na svoji strani nobene deželnozborske stranke, ne liberalcev, ne konservativcev, ne Nemcev, ne Italijanov. — Tako pišejo glasila liberalov, ki so namestniku že sedaj dobro majali njegovo stališče.

Jasni se tudi mej Mladočehi. Znano je, da se je tudi v češki narod globoko zajedel liberalizem, ki seveda črni vse, kar je »klerikalnega«. Pred vsem je liberalizem tudi mej Čehi zagrizen nasprotnik jezuitorov. To nasprotje se je pa v sedanji volivni borbi nekoliko poglelo. To se je zgodilo morda tudi zato, ker so pri volitvah končno tudi dobri glasovi katoliških volivcev, če jih dobi Mladočehi. Te dni je na volivnem shodu v Semilu ondodni učitelj

Kalina hvalil učni sistem, kakor so ga uvedli jezuiti, ter ostro kritikal sedanjo moderno šolo. Ko bi bil učitelj Kalina pred nekaj leti nastopil s takim govorom, to bi bil vihar. Pri tem shodu je bilo pa vse mirno. Ali se je pričelo jasni?

Stojalovski zmagovalec? V zadnji številki svojega lista piše bivši poslanec Stojalovski kot vodja maloštevilne stranke: Zmagali smo. Ohranili si nismo le vse dosedanje mandate, marveč smo še jednega pridobili. — To je sicer res, a le deloma, ako se namreč vpoštevata, da je izvoljenih na ta program sedaj pet poslancev, dočim jih je imela stranka v zbornici dosedaj le 4. Toda pomniti treba, da je bilo v letu 1897 izvoljenih sedem Stojalovščikov, od katerih so pa trije: Danielak, Szponder in Zabuda kmalu odstopili. Ni torej res, da je stranka pridobila jeden mandat, marveč je celo dva izgubila. — Stojalovski sedaj tudi upa, da odloži Kubik ali pa Fijak novodobljeni mandat, toda po poročilu »Czasa« more imeti vodja v tem oziru prav malo nade.

Leon XIII. in francoska vlada. Že od nekdaj je imela katoliška cerkev primeroma največ in najhujših nasprotnikov na Francoskem. Številne francoske vlade so stavile razvoju katoličanstva vsakovrstne zapreke. Vrhunec v zatiranju katoličanov in njih naprav je pa dosegel sedanjí kabinet z načelnikom Waldeck Rousseau-om. Sv. oče v Vatikanu je neizmerno bolelo srce, ko je čul o dogodkih v katoliški Franciji, in kakor je sam razodel nekemu sotrudniku lista »Matin«, je hotel že lansko leto povodom razprave o premembi šolskega zakona vzdigniti svoj glas. Toda molčal je tedaj v nadi, da se gotovi krogi vendar končno spametujejo. Sedaj pa po govoru ministerskega predsednika v Toulousu in povodom razprave o društvenem zakonu ni mogel papež več molčati. Sedaj mu velevala apostolska dolžnost, da spregovori resno besedo. Nikakor ne more mirno gledati, ko hoče francoska vlada napraviti iz konkordata orožje za boj in preganjanje. Verski redovi tvorijo po istem pravu kakor svetna duhovščina del katoliške cerkve. Francija, pravi sv. oče, se mora zahvaliti za odlično mesto v kineški zadevi pred vsem okolnostmi, da je prveboriteljica za krščansko civilizacijo in varuhinja katoliških misijonov. Zato so tudi državniki, ki Franciji niso posebno prijazni, obrekovali katoliške misijone in jih označili kot provzročitelje nemirov v Kini. V Levantu, v Carjemgradu in Siriji bi Francija izgubila svoj vpliv, ko bi se odpovedala zaščiti pravic krščanstva. Ravno papež je največ sodeloval pri moralni jednosti Francije. Ukazal je katolikom, naj služijo republiki, mesto da bi jo pobijali. Upati je, da se francoska vlada ne odreče njegovi pomoči. Pred kratkim je prosil papeža neki mogočen vladar, da naj dela nato, da se ne bo oziralo na pravice

Francije v orientu in vzhodni Aziji. Toda vkljub sv. stolici in cerkvi ponujani kompenzaciji je vztrajal papež pri tem, da ostanejo nedotaknjena prava Francije. Kaj pa bi mogel v prihodnje odgovoriti na tako željo, ko se v Franciji zatirajo verski redovi? — Skoro istodobno je poslal papež pismo pariškemu nadškofu. V tem pismu se spominja zaslug, ki jih imajo verske kongregacije za cerkev in posebe za vpliv Francije na vzhodu. Nepopisna nehvaležnost bi torej bila in objednem preziranje vseh političkih koristij, ko bi se domačim kongregacijam uropala svoboda in mir. S tem bi se izvršil naravni napad na slobodo cerkve, ki je slovesno zajamčena v pogodbi. Ako meni francoska vlada, da pogodbe ne odgovarjajo več sedanjim razmeram, je sv. stolica vedno pripravljena pregledati jih in popraviti, kar se bo pokazalo popravne potrebno. Papeža bi grozno bolelo, ko bi na večer svojega življenja moral gledati, kako se je s pomnoženo strastjo vnel boj mej strankami; odklanjati pa mora za to vsako odgovornost od svoje strani. S prošnjo in opominom, naj delujejo škofje na to, da se varuje interes in pravo cerkve, sklepa pismo na pariškega nadškofa. — Iz navedenega se pač jasno razvidi, kako bridko so zadele papeža najnovejše vesti o postopanju francoske vlade.

Ruski car in predsednik Krüger. Iz Bruselja dohaja dosedaj oficijelno še ne potrjena vest, da bo car Nikolaj koncem prihodnjega meseca vsprejel predsednika Krügerja v avdijenci. Ta vest se indirektno potrjuje tudi v francoskem listu »Petit Journal«, ki pripoveduje, da se delajo že priprave za potovanje carjevo na jug, kamor se tudi poda Krügerjev zastopnik dr. Leyds, da pripravi pot svojemu gospodu. Sestanek bi se po najnovejših virih imel vršiti v francoskem mestu Mentone. — No zadeva de definitivno še ni rešena, ker se car še ni odločil za potovanje, še manj pa za Krügerjev vsprejem.

Dopisi.

Iz Tržiča, 30. decembra. »Slovenski List« ne očita zastoj Malovrhovemu glasilu, da mu ni nobena laž preslaba samo da doseže svoj namen — blatiti osebe, ki ne prisegajo na to obrekljivo glasilu. Po deželi ima več dopisnikov, ki tudi polnijo z lažmi lačne predale Malovrhovega lista. Tudi v Tržiču, ali vsaj ne daleč proč, imamo dopisuna, ki rad pogosto kako debelo pove. Možje od sv. Ane in sv. Katarine so mu analfabeti, ker ne marajo za tako lažljivo berilo. V soboto je zopet privlekel nedolžni konsum na dan, da bi z njim pridobil nekaj glasov za Ferjančiča. Predilnica ima za delavce tudi posebno prodajalnico, a ob to se prav nič ne dreza dopisun, marveč samo ob konsumno društvo, katero so ustanovili drugi delavci in ki šteje sedaj celih 80 članov. Koliko škodo imajo krčmarji in trgovci od tega konsuma, razvidno je iz tega, da do sedaj še ni prenehal kupčevati noben trgovec, število krčmarjev se je pa celo pomnožilo. Zakaj pa ne dajo v časnike tega novega konkurenta? Da bi se sedaj snovale zadruge v Križah in Kovorju, si je dopisun izmislil. Na to dosedaj ljudje ne mislijo. V Križah bo napravil trgovec Jelenec svoj konsum, ki je že sezidal hišo za prodajalnico. Tega dopisun vsaj ne očita na rovaš klerikalcev. Pač pa je zasnovana Raiffeisenova posojilnica v Tržiču za ves sodnijski okraj. Pravila so že pri deželnem sodišču v Ljubljani. — Najboljši odgovor za znanega dopisuna bodo dali Tržičani dne 3. jan. 1901, ko bo dobil večino kandidat Šuman, dr. Ferjančič pa zaslužen pokojnino. O volitvi bomo že obvestili. Srečno novo leto!

Iz Krškega. (Po izvolitvi gosp. Pfeiferja državnim poslancem.) Naši nasprotniki napeli so vse mogoče sile, da bi strmoglavili in vrgli z državnozbornskega stolca našega prezasluznega gospoda Pfeiferja. Bili so boj, strasten boj, da so kar divljali. Posebno so si izbrali za bojno polje krško okrajno glavarstvo in zlasti krški sod. okraj. Prirejali so shod za shodom, tako da niso niti najmanjše vasice v miru pustili, divjali so kakor besni okrog po naših dosedaj mirnih občinah. Prav satansko so te-

rorizirali in hujskali ljudstvo proti g. Pfeiferju, napajali in ščevali, kar se je dalo, ljudstvo begali, da je bilo do skrajnosti razburjeno, in pretili z zaporem tistemu, kedor bo g. Pfeiferja volil.

Kot agitatorji g. Globočnika nastopili so še celo taki ljudje, ki so doslej mirno živeli in se v volivne borbe niso utikali. Trgovina A. v krškem in B. v Leskovcu ste pridno volivne katekizme kmetom volivcem in tudi drugim usiljevali. Da še celo nekateri meščani Krški so se dali zapeljati v volivno agitacijo. Še celo krška ladija je svojega sicer mirnega nadzornika v agitacijo spravila in davčni eksekutor si je štel v sveto dolžnost g. Globočniku na Dunaj pot pripravljati.

Rabila so se strastna sredstva, vsako orožje bilo jim je dobro, laži in obrekovanja so se sipala na blagega Pfeiferja v »Slov. Narod«. Silili so ga v posteljo, da naj na smrt čaka, pošiljali so mu pretilna pisma itd. Pri tako kruti agitaciji bi res človek komaj obstal in ne obupal. Najbolj pa se je trudil g. dr. Romih. Kakor agitatorju g. Globočnika gre res njemu velika zasluga, ni miroval noč in dan, navduševal, govoril, pisal je veliko in tako pridno agitiral, da je ob enem z njim njegov havelok siv postal. Le sredstva njegova, ki se jih je pri agitaciji posluževal, so graje vredna. No zato pa tudi ne žanje zasluženega plačila. Nakopal si je sovraštvo volivcev, ker je povzročil razprtije mej sosedni kmeti, mej meščani in deloma uradniki. Misli je na sijajne zmage ali uvidel je, da je z velikim trudom, terorizmom in ogromnimi stroški težko odcepil nekaj glasov od g. Pfeiferja. Videl je, da kmet volivec ve ceni gosp. Pfeiferja zasluge in njegovo plemenito srce do ubozega kmeta trpina. Kako hrupno upitje se je razlegalo po Globočnikovem shodu v Novem mestu, kaka navdušenost! Ali volitev je pokazala za g. Globočnika le 38 glasov, dočim za g. Pfeiferja nad 500. Koliko vpitja je bilo o Globočnikovi shodih po Belikrajini, pa kakšen izid?

G. Pfeiferju so, kakor je razvideti iz izida volitve, volivci udani, ga čislajo in ljubijo, in da ni bilo take strastne protiajitacije, bil bi enoglasno izvoljen. G. Pfeiferju pa želimo krepkega zdravja in daj Bog, da bi nas dolgo tako uspešno zastopal kakor do sedaj!

Z Bohinjske Bele, 29. t. m. (Nova maša.) Tu smo obhajali na praznik sv. Štefana nenavadno slovesnost, kakoršne v naši fari že ni bilo 36 let. Novo mašo smo imeli. Zapel jo je naš rojak č. o. frančiškan Atanazij Avser, sin našega priljubljenega g. učitelja Fr. Avserja. G. novomašnika je v slovesnem sprevodu spremilo v farno cerkev domače gasilno društvo, dekliška Marijina družba, šolska mladina, nad 60 domačih in tujih svatov ter 9 č. gg. duhovnikov.

Slavnostni govornik, vlč. gosp. svetnik Ažman, župnik gorjanski, je v izvrstnem govoru razložil pomen redovnega stanu ter nam v to svrhu mojstersko razložil tri evangeljske svete. Vsa slovesnost se je tako dostojno in veličastno izvršila, da Belanom ostane v trajnem spominu in da je bila splošna želja: Naj bi nam na prihodnjo novo mašo vendar ne bilo treba čakati zopet 36 let! — C. očetu novomašniku: Mnogo let v vinogradu Gospodovem!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. decembra.

Novoletno voščilo presvetlemu g. knezoškofu. Danes ob 10. uri se je zbral preč. stolni kapitelj z drugo duhovščino ljubljanskega mesta v knežjem dvorcu, da izrazi ljubljensmu višjemu pastirju svoja voščila k novemu letu, Mil. gosp. stolni prošt dr. Klofutar je v lepem nagovoru našteval razne vesele in žalostne dogodke preteklega leta. Med prve spada: napoved svetega leta, romanje v Rim, jubileja svetega očeta in presvetlega cesarja, sijajen izid katoliškega shoda, duhovno prenovljenje škofije po misijonih in Marijinih družbah. Med žalostne dogodke pa je prišteti zlasti strastno nasprotovanje, ki se v nekem delu slovenskega razumnštva pojavlja proti katoliški

da odnese zvonove in Godince seboj; no, tega ni mogla storiti, sveti Mohor je stal že stoletja na gori.

Daleč po dolinah se je danes videlo; vasi so ležale zavite v mirno mesečino, pokrite z nekakim sinjim polmrakom. Po kočah so bila okna razsvetljena in gledala so kot male zemske zvezdice v tiho noč.

* * *

In starec Godin je zvonil sveti večer. Ljubo mu je bilo to delo in zvonil je dolgo, dolgo, da so ljudje v dolini nehote zapazili to posebnost. Ni bilo to težko delo, to zvonjenje, roke so mu bile od starosti že slabotne in tresle so se kot starcu, ki ga zapuščajo telesne moči. Z glavo je kimal gori in doli, kakor je ravno vlekel z rokami, in pazno je poslušal, da sta zvonova lepo ubrano pela. Saj je zvonil sveti večer že štirideset let v svojem življenju, in morda, mogoče, kaj se ve, morda zadnjikrat. In zdelo se mu je, da pojeta zvonova tisto lepo, milo, ta večer tolikokrat ponavljano pesem: mir ljudem na zemlji. Mir. Mnogo mnogo spominov se je budilo stareu v tistem večeru. kakor mnogim pri gorki peči, a njemu ob priljubljenih glasovih zvonov. In pozabil je skoraj, da zvoní. Koliko spominov!

In zvonova sta pela in pela. Burja pa je odnašala njune glasove dalje, dalje v dolino nad bele strehe srečnih koč. Po nemirnem etru pa je zvenela kot v polsanhah angeljska pesem »mir ljudem« ter legala na belo zemljo.

* * *

Spomini. Ni bilo zmiraj tako; seveda, tudi on je bil mlad. In takrat ni bil to, kar je sedaj. »Jerko je pijanec,« rekli so ljudje in resnico so govorili. A Jerko je težil in rekel: ni res opravljate me. Takrat je umrl gorski cerkovnik in Jerko Godin je prosil za službo, toda niso mu zaupali, in ni ugajal ljudem.

»Jerko je pijanec,« rekli so zopet, in ko je ugovarjal, slisal je zopet in zopet: »Jerko, ti si pijanec, kaj hočeš nam ti.« In zastoj je hodil okoli večjih glav kmečkih velikašev, zastoj je hodil po hišah, iskaje prijateljev in podpornikov, ki bi uslišali njegovo prošnjo. Zastoj je prosil oproščenja za svojo napako, zastoj se je rotil, da se poboljša, zastoj je obljubljeval pokorščino, zastoj je prisegal, da ne pokusi več žganja. Vse zastoj, vedno isti glasovi, isti odgovori:

»Jerko je pijanec, on ni vreden te službe, ne, ne, on ni za to službo, Jerko je pijanec.« (Konec prih.)

cerkvi in duhovščini. Visoki govornik je sklenil z željo, da bi se v novem stoletju nasprotja ublažila in se po želji sv. očeta vsi vrnili nazaj k Gospodu Kristusu. Presvetli knez in škof se je z ljubeznjivimi besedami zahvalil za čestitko, omenjal marsikaterih žalostnih pojavov med razumnostjo in dijaštvom, naglašal potrebo katoliške gimnazije, za katero so že izdelani natančni načrti, in slednjič pozival duhovščino k vztrajnosti in složnemu delovanju.

Pobalinstvo „Gorenjca“. Kakor znano, je bivši poslanec dr. Ferjančič svojedobno zgolj po prizadevanju tedanjega načelnika jugoslovanskega kluba dr. Šusteršiča, postal podpredsednik poslanske zbornice. To mora, če je poštenjak, potrditi tudi dr. Ferjančič sam — potrdijo pa na vsak način vsi tedanji slovenski in hrvaški državni poslanci. — »Gorenjec« pa nesramno piše, da je dr. Šusteršič baje sam želel postati zbornični podpredsednik in da je zato, ker je Ferjančič to postal, odložil državnozbornski mandat. **Višje nesramna lažnjivost** že ne gre! Znani politiki, ki pišejo v »Gorenjcu«, seveda boljše vedo, kaj se je godilo na Dunaju, kakor vsi slovenski in hrvaški državni poslanci! Resnica je, da je dr. Šusteršič imel na ponudbo podpredsedniško mesto, da je je pa odločno odklonil in od desnice zahteval, da se na to mesto izvoli dr. Ferjančič. To je dosegel z nemalimi težavami, ker Ferjančičeva oseba merodajnim osebam desnice ni ugajala. **Toda pretežni vpliv dr. Šusteršiča je odločil za Ferjančiča.** Ferjančič pa je, kakor znano, po svoji neukretnosti kmalo zaigral za se in za slovensko delegacijo ono velevažno mesto!

Državnozbornska volitev v Ljubljani. »Laib. Ztg.« poroča: V soboto večer so v kazini zborovali nemški volivci v Ljubljani. Po daljši debati so sklenili, da ponudijo kandidaturu svetniku dež. vlade, gosp. markiju Gozaniju. Ker pa je ta iz raznih pomislekov odklonil kandidaturu, so nemški volivci sinoči na novem shodu sklenili, da kandidirajo g. I. Baumgartnerja.

Častnjom občanom je imenovala občina Rakek dne 27. t. m. preč. g. žup. Iv. Podboja v Planini za zasluge, ki si jih je zaslužil za župnijo Unec.

Gospica učiteljica Ana Rekar. Iz Železnikov. Danes popoldan tri četrt na 4. uri je tukaj umrla po dolgi silno mučni bolezni gospica Ana Rekar v najlepši dobi svojih let (rojena l. 1878), večkrat prevideana s sv. zakramenti, zadnjikrat na sveti večer ob pol 11. uri. Pogreb je določen na ponedeljek 31. t. m. popoldan ob 2. uri. Rajna je po dovršeni preparaciji službovala tu dve leti; bila je v svojem poklicu in spolnovanju svojih dolžnosti vedno na moč natančna in marljiva; torej tudi sploh, zlasti pa še od šolske mladine ljubljena in spoštovana. Ob njenej smrtnej postelji pa se je tudi lahko vsak prepričal, kako drago se mora plačati nebeška krona. Bodi vsem gospicam kolegijam in gg. učiteljem, vsem znancem in prijateljem na blizu in na daleč vneto priporočena v pobožno molitev in blagi spomin! — Šolsko vodstvo Železniki, 29. dec. 1900. — Jos. Levičnik, nadučitelj.

Idrijski deficit. Iz Idrije 30. decem. Sinoči ob 6. uri je župan predložil proračun o dohodkih in stroških mestne občine v Idriji. Račun izkazuje prebitka v blagajni 20.000 K. Vsi dohodki so proračunjeni na 26.400 K, med temi je že šolnina bodoče realke, ki se jeseni otvori (?), v znesku 2400 K. Stroški so proračunjeni na 76.877 K 47 h. Torej je primanjkljaja 50.637 K 47 h, kateri se pokrije s 50% naklado na direktne davke 53.437 K 47 h in 15% naklado na užitnino v znesku 3200 K. Naposled torej bode še prebitka 6000 K. Kako imeniten račun in kak prebitek — ko bi le ne šlo vse to na račun davkoplačevalcev! Prebitek je lahko izkazan, ako povišajo doklade kar za celih 20%. Doslej smo imeli 30% doklad — od leta 1901 jih bodo torej pobirali kar 50%. Tako bi sestavljal še marsikdo proračune — še 10% zraven pridenite, pa bo še več tisočakov v blagajni ostajalo!

Slovensko gledališče. Jutri, na novega leta dan, bodeta predstavi v deželnem

gledališču. Pri popoldanski ljudski predstavi ob 3. uri igra se igra »Martin Smola« ali »Kinematograf«. Zvečer ob 8. uri igra se prvičkrat v sezoni izvirna slovenska igra Ogrinčeva »V Ljubljano jo dajmo«, v kateri igrajo glavne vloge Ogrinčeva, Polakova, Danilova, Verovšek, Štefanec in Jamnik. Po tej tridejanjski igri poje se komična opera »Lepa Galatea«. V četrtek 3. januarja uprizori se prvičkrat na slovenskem odru klasična drama »Roméo in Julija«.

Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani je te dni kupilo graščino Rakovnik ob Dolenjski cesti pri Ljubljani. Društvo osnovalo se je že 13. decembra 1893. Namen društva je rešitev in vzgojevanje dečkov v vzgoji zanemarjenih v zavodu, ki naj se izroči če le mogoče družbi Salezijancev. V ta zavod sprejemali se bodo v vzgoji zanemarjeni dečki, kateri radi raznih razlogov ne smejo drugih javnih učilnic obiskovati, ne da bi bili šolski vzgoji v veliko kvar, ki pa drugače popolnem brez vzgoje ostanejo in kot nevedni, delomrzn, brezumni in nenravni ljudje dorasejo ter so velika nadloga in nevarnost za mesto, deželo in državo. O pravem času, v prvi mladosti svoje otroške šolske dobe rešeni pa ti dečki postanejo lahko še srečni zame zase ter koristni člani človeštva. Iz previdnosti je društveno vodstvo dalo to graščino po izvedenih pregledih in prosilo je gosp. Mihaela Rua, glavnega predstojnika Salezijancev, da je poslal svojega zastopnika g. M. Veronesija, provincijala salezijanskega v Ljubljano, kateri je celo graščino natanko pregledal in še le potem, ko se je ta gospod ustmeno in pismeno prav ugodno izjavil, da je ta graščina za nameravani zavod primerna, ter hkrati obljubil, da bodo Salezijanci s prihodnjim letom, ko bodo trije izmed naših domačih salezijanskih bogoslovcev v Turinu dovršili svoje študije ter mašniki postali, meseca oktobra z zavodom v tej graščini pričeli, se je društvo konečno odločilo ter graščino Rakovnik t. j. grad in gospodarska poslopja in 17 oralov zemljišča kupilo. Tu začne torej delovati zavod, kateri utegne biti velikega pomena za prebivalstvo ob dolenjskem kolodvoru ter posebne važnosti za razvoj salezijanskega delovanja v blagor naše mladine. Društvo radostno objavlja ta svoj korak, da p. n. društveni člani, podporniki in dobrotniki tem preje vidijo sad svojih velikodušnih milodarov ter v svoji požrtvovalnosti do društva ne opešajo, marveč mu tudi v prihodnje ohranijo svojo blagohotno naklonjenost.

Šolske kazni. Znano je, da je naš šolski zakon jako pomanjkljiv v tem, da učiteljem ne dovoljuje rabiti telesnih kaznij. Liberalizem, ki je povsod hinavski, je tudi tu človeško naravo si naslikal vso drugačno, kakor je. Mnogokrat učitelj ne more drugače ustrahovati razposajenega šolarja, kakor da mu katero priloži. In v tem slučaju zahteva zakon, da se učitelj kaznuje. Pred kratkim smo imeli v Ljubljani tak slučaj, da je bil učitelj obsojen. Ta zakon je pač malo pedagogičen. Drugod, kjer so se liberalizma že nekoliko otesili, ta zakon popravljajo. V Monakovem je upravno sodišče odločilo, da sme učitelj telesno kaznovati učence svojega razreda in tudi drugih razredov in sicer v soli ali izven šole. Če ima otrok od tega kako majhno znamenje, se to ne smatra kot poškodba, ker vsaka kazen, ki se čuti, se tudi pozna. — Dobro bi bilo tudi pri nas, da bi se učiteljem pustilo kaj več prostosti pri vzgoji.

Musica sacra. V stolni cerkvi bo danes maša polnočnica za sklep stoletja, pontifikalna maša: Cecilijino mašo zl. Ad. Kaim, graduale Zdenko Skuhersky, ofertorij Jožef Haydn. — V torek, 1. jan. pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalno mašo zl. M. Brosig, graduale Zdenko Skuhersky, ofertorij Jož. Haydn. — V sredo cerkvi sv. Jakoba danes o polnoči velika maša: Nedeljsko mašo št. 3. v B-dur zl. Fr. Schöpf, graduale »Viderunt omnes fines terrae« zl. Ant. Foerster, ofertorij »Tui sunt coeli« zl. G. E. Stehle. — V torek, 1. jan. velika maša ob 9. uri: Tretjo mašo v A-mol zl. B. Hahn, graduale in ofertorij, kakor pri polnočnici.

Ljubljanske novice. Draga večerja. Danes je okr. sodišče obsodilo ne-

kega izvoškega na 4 krone globe, ker je na Mestnem trgu pustil konja in voz brez nadzorstva in šel večerjat. — Psi brez torb. Trije gospodarji so bili danes obsojeni vsak na 4 krone, ker je policija njih pse zasačila brez torb.

Žrebanje ljubljanskih srečk. Dne 2. januarja vršilo se bode v prostorih mestne blagajne 36. javno žrebanje ljubljanskih srečk. Zaradi tega bo mestna blagajna omenjenega dne za denarni promet zaprta.

Se en kandidat za Ljubljano. Tukajšnji izdelovatelj soda-vode g. Kunčič oglašil je baje ljubljanskim volilcem svojo kandidaturu za državni zbor kot »neodvisen kandidat«. Mož se je dal v veseli družbi »potegniti«, da v ožji volitvi »gotovo skoz pride« in da potem v državnem zboru lahko interpelira proti novi tovarni sodovki, ki hoče konkurirati dosedanjim izdelovalcem sodovke. To je gospoda Kunčiča, »moža pravice«, vzdignilo v »sveti boj«. On seve prav nič ne more zato, če ne bo izvoljen.

Štajerske novice. Imenovan je orožniški stražmojster Karol Živko davčnim pristavom. — Vlak povozil je blizu Tremarjev nad Celjem in Laškim uslužbenca Štefana Žoharja. — Duhovniške vesti. Č. g. Valentin Vogrinc, dosedaj kaplan v Šmartinu pri Slov. Gradcu, stopi z novim letom v kongregacijo sinov Srca Jezusovega. — Slovesekovo knjižnico je v Selnici ob Muri ustanovilo jareninsko politično društvo.

Grozna nesreča. Dne 21. decembra ob 10. uri so začela goreti poslopja kmeta Mih. Ribič p. d. Lapa. Zažgal je petletni sin igraje se z žveplenkami. Ko je streha že gorela, je šel oče Mihael Ribič pod streho, pravijo, po denar, ki ga je imel nekje skritega. Streha se podere in ni ga bilo več na spregled. Pogorišče je njegov žalostni grob. Z denarjem v posojilnice.

Iz Ptuja se nam piše: Narodni volivni možje za peto in četrto kurijo se dne 3. in 8. jan. pred volitvijo zbirajo v prostorih »Narodnega doma« v Ptuju.

Umrl je 28. t. m. na Vačah trgovec I. Grile.

Razpisani učiteljski službi. Na dvorazrednici v Cerkljah pri Krškem je razpisano mesto nadučitelja z normalnimi dohodki, 100 kron dejavnostne doklade in 200 K stanarine. — Na trirazrednici v Veliki Dolini je popolniti mesto učitelja. Prošnje je do 21. jan. pošiljati okr. šol. svetu v Krškem.

Dovažanje premoga za mestna podjetja ima sedaj v oskrbi g. Turk. Ali bi ne kazalo, da se tudi ta vožnja odda dražbenim potom, kakor se je oddala vožnja gramoza?

Volivno gibanje v laških Tirolah. Prvotne volitve v tem delu Tirolske, ki voli svoje poslanke 7., ozir. 9. in 11. jan., so končane in je zmaga zagotovljena katoliškimi kandidatom. Od 700 volivnih mož v peti skupini jih je zagotovljenih duhovniku Deluganu 440, med tem ko bo dobil liberalni nacionalni Tambosi le 180 glasov, ostale socijalni demokrat Joris. V kmečki skupini je zagotovljena zmaga dekanu Mafelju, ki bo združil nase veliko večino glasov. V mestni skupini prodor liberalci z obema mandatoma. Slabše se bo pa godilo liberalcem v veleposestvu, ki je pošiljal doslej v državni zbor dva liberalca, kajti sedaj prodre vsled kompromisa jeden vladi prijazni liberalci in jeden konservativci.

Umor in samomor. V petek zjutraj so našli v Kamnem Potoku pri Veliki Loki blizu mostu čez Temenico utopljenega otroka ter njegovo mater 35letno Marijo Starič. Samomorilka je mati pet nedoraslih otrok-sirot.

Sukno dražje. Znano je, da najbolja volna za sukno prihaja iz Avstralije. Ali lani je bila v Avstraliji tolika vročina in suša, da je blizu 20 milijonov ovac poginilo. To priliko so porabili trije bogatini, da so najfinejšo volno pokupili in torej njeno ceno po svoji volji zvišali. Vsled tega je cena finejšemu suknu za 2 kroni pri metru poskočila. Ali oni trije bogatini so tudi poginili s svojim premoženjem, ker je obilno volne še v Avstriji in to tekmuje tudi obilnost volne v Ameriki, sosebno v Laplati. Avstralija ima še nad 80 milij. ovac in je

to leto izposlala ravno toliko volne v izvozemstvo, kakor predlanskim, ko je štela nad 107 milijonov ovac.

Nesreče v Trstu. Dne 27. decembra so stavili na ladjišču S. Marco most na novi kitajski parnik, ki ga delajo tam. Rob mosta je zadel kotlarja, ki sta imela opraviti pod njim. Antonu Lorenzuttiju je težki most zlomil tilnik, da se je mrtev zgrudil, Josipa Bordo je pa nevarno ranil na glavi. — Pri nakladanju vreč je prišel težak Jakob Slikovič med dva tovarna voza in se nevarno poškodoval. — Ivan Fogar je prišel v ulici Stadion pod voz.

Ljudska kopelj. Od 16. do 22. grudn. l. oddalo se je v mestni ljudski kopelji vsega skupaj 531 kopelj in sicer za moške 482, (pršnih 345, kadnih 137), za ženske 49, (pršnih 8, 41 kadnih).

Českoslovanski narodopisni muzej V poslednjem času češki listi mnogo pišejo o zidanju novega českoslovanskega narodopisnega muzeja. Vedno bolj se kaže, kako bi bilo v Pragi potrebno novo poslopje za ta muzej. V prid tej zgradbi so se izdale srečke.

Slonkiewiczeva slavnost v Varšavi se je dne 22. grudna praznovala z veliko slovesnostjo. Škof Ruszkiewicz je daroval sveto mašo in v dvorani mestne hiše je škof imel slavnostni govor, kjer so mu izročili posestno listino o posestvu »Oblegorek«, katero je poklonil poljski narod svojemu velikemu pisatelju.

Sad novodobne šole. V Düsseldorfu se je te dni ustrelila 16letna učenka oddotne višje dekleške šole, ker so stariši zvedeli za njeno razmerje do učitelja razrednika.

Društva.

(Katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani) Komenškega ulice št. 10 vabi k božičnici na novega leta dan 1. jan. Vspored: 1. Al. Sachs: Pri jaslicah; zbor s tenor-solo, spremljevanjem glasovira in harmonija. 2. P. Pichl: Ob stoletju; slavnostni zbor s spremlj. glasovira. 3. Al. Sachs: Domovina; zbor z duetom, tenor in bariton, četrteročno spremljevanje na glasoviru. 4. Dr. Benj. Ipavie: Arija Ivana iz opere »Teharski plemiči«. Igra: V božični noči. Igrokaz v treh dejanjih, prevle Jos. Volc. Začetek točno ob 6. uri zvečer.

(Narodna čitalnica v Novem mestu) priredi s sodelovanjem »Dolenjskega pevskega društva« v svojih prostorih dne 1. januarja 1901. novoletno veselico. Vspored: 1. Pozdrav. — 2. a) J. Aljaž: »Za ostali ptiči«, b) P. H. Sattner: »Na planine«, mešana zbor. — 3. M. Bruch: Uvod in adagio iz koncerta opus 26, gosli solo s spremljevanjem glasovira. — 4. A. Thomas: Romanca iz opere »Mignon«, sopranov samospev. — 5. »Lepi Izidor«, šaljivi prizor. — 6. a) J. Medič: »Večera«. b) A. Foerster: »Domovini«, mešana zbor. — 7. »Čez sto let« — kupleti. Plesni venček, pri katerem svira oddelek domače godbe na lok. Pričetek ob 8. uri zvečer. Vstopnine ni, dostop imajo člani novomeških narodnih društev.

(V korist vrhniške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metode) oproščajo se novoletnih voščil: rod-bine K. Brilej, M. Bučar, A. Flis, I. Gruden, G. Jelovšek, V. Kočevar, A. Komotar, F. Korenčan, J. Lenarčič, C. Mayer, dr. I. Marolt, V. Nitsch, J. Pour, J. Tomšič, M. Tomšič, Fr. Trčar, J. Verbič; gospd. Rezika Kočevar, Jeanette Pehani, Olga Pehani; gospa Marija Petrič.

Darovi.

Darovi za »Pripravniki doma« (XVII. izkaz.) Darovali so: Šarec Alojzij, kaplan 2 K; Jemec Ant., župnik 2 K; dr. Karlin Andr., kanonik 50 K; »Nekdo od nekod« 40 K; Zakotnik Josip, upok. župnik 4 K; Vodeb Jak., profesor 5 K; Bavdek Hel, posestnica 4 K; dr. Useničnik Ačič, profesor 10 K; Hubad Fr., ravnatelj na c. kr. učiteljsku 2 K; Mgr. Zupančič Ant., profesor 100 K; dr. Gruden Jos., pretek 2 K; Črnivec Ant., profesor 2 K; Polak Karol, trgovec 50 K; Punčah Šimen, učitelj 2 K; Kukelj Ant., župnik 5 K; Stroj Alojzij, katehet 50 K; dr. Leben Mat., kanonik 40 K; Schmidt Jul., telov. učitelj 2 K; Bole Zinka, učiteljica 2 K; Lavrenčič, Strukelj in Trpin za venec + nadučit. Bartelnu 9 K; »Dobra roka« 200 K; zgubljena »stava« 5 K; »Internus« 2 K; Golobčič Ant., duhovni svetnik in župnik 10 K; Žužek Šimon, duhovni svetnik in župnik 10 K; Brence Jan,

župnik 3 K 60 v.; Kobilica Jan., župnik 20 K; Gnjezda Ivan, profesor 10 K; Kepec Fr., župni upravitelj 6 K; Tavčar Jan., župnik 5 K; Pavlič Fr., kaplan 2 K. — Vsem prijateljem in podpornikom našega društva izrekamo presrečno zahvalo ter nujno priporočamo to prepotrebno društvo in prosimo, naj se ga oklenejo še mnogi drugi mladinojubi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kozje, 31. dec. Na včerajšnjem shodu kandidatura dr. Dečka z navdušenjem soglasno sprejeta.

Praga, 31. dec. V Kolínu sta včeraj na shodu govorila mladočeški kandidat dr. Fořt in radikalec dr. Baxa. Dr. Fořt so radikalec očitali, da je blepalec; klicali so mu cesarski svetnik. Dr. Fořt je naglašal, da treba razbiti parlament. V istem smislu je govoril protikandidat dr. Baxa. Shod je bil hrupen. „N. Fr. Pr. danes izrablja govora, češ, da hočejo Čehi razbiti parlament in povzročiti katastrofo.“

Weimar, 31. dec. (C. B.) Velikemu vojvodi se je bolezen znatno shujšala.

Petrograd, 29. dec. „Swiet“ razmotriva povsem objektivno vprašanje glede ustanovitve ruskega konzulata v Pragi in predlaga, naj se imenuje za to mesto Čeh, ki je ruski podanik.

London, 31. dec. Poroča se, da 3000 Rusov prodira proti Afganistanu. Ti so baje le predstraža večje ruske armade 26.000 mož pehote in 7000 konjenikov. V Batumu je baje 1200 železn. voz pripravljenih za vojake. — Iz Kodanja se poroča, da bode vprašanje glede Kretse rešeno l. 1902.

London, 31. dec. (C. B.) Kitchener poroča: Angleško glavno stražo v Afganistani so Buri zajeli. Ubityh in ranjenih imamo 50 mož, 200 so jih Buri ujeli. — French je zasedel Ventersdorp. Železniško progo blizu Pisana (?) so Buri razdrli. Generala Knox in Boyes skušata ovirati Dewetu prodiranje proti jugu.

London, 31. decembra. Reuterjev urad poroča iz Newcastleja 29. t. m.: Iz zanesljivega vira poročajo: Louis Botha je naznanil poveljnikom, da mu je sporočil Krüger, naj Buri ali odlože orožje ali pa sami vodijo nadaljni boj, ker je izključena vsaka nada na pomoč.

Pariz, 31. dec. „Agence Havas“ poroča iz Pekina: Čing in Li-Hung-Čang sta izročila poslanikom edikt, v katerem cesar naznanja, da je vsprejel noto velesil, in ukazuje pooblaščenec, naj prično pogajanja glede premirja.

London, 30. dec. (C. B.) „Times“ poročajo iz Pekina: Kitajci so sprejeli vse (?) pogoje velesil ter izročili poslanikom izjavo, naj se takoj prično mirovna pogajanja in sklene premirje.

Pariz, 31. dec. Iz Pekinga se poroča, da je kitajski cesar izrazil željo, naj bi se mirovna pogajanja pospešila. Cesar hoče v kratkem priti v Peking in vsprejeti vse pogoje zveznih držav. Princ Čing in Li-Hung-Čang sta izjavila poslanikom, da hočeta vsprejeti mirovne pogoje.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 29. decembra 1900.

Za 50 kilogramov.

šenica za pomlad . . .	K 7-77	»	»	7-78
raž za pomlad . . .	» 7-71	»	»	7-72
buršica za maj-junij /01	» 5-22	»	»	5-23
res za pomlad . . .	» 6-20	»	»	6-21

Meteorološko poročilo.

šina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

	Čas opazovanja	Širina in temperatura	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavine v 24 urah
29	9. več.	728-6	1-5	sl. jzah.	oblačno	
30	7. jut.	729-8	-0-2	sr. jzah.	oblač.	0-0
	2. popol.	730-8	1-8	sl. jzah.	jasno	
30	9. več.	732-1	-2-0	brezv.	megla	
31	7. jut.	738-1	-3-3	sl. szah.	megla	0-0
	2. popol.	726-5	-0-2	sl. sever	megla	

Srednja temperatura sobote 2.0°, normale: -2.6°.

Srednja temperatura nedelje -0.1°, normale: -2.6°.

Umrli so:

27. decembra. Helena Miklavc, delavčeva vdova 75 let, sv. Petra cesta 79. nadoba.

28. decembra. Ludovik Prochiner, uradnega sluge sin, 3-1/2 leta, Tržaška cesta 13. marasmus.

V bolnišnici:

25. decembra. Franc Živic, gostac, 54 let, nadoba — Ivan Šantelj, zidar, 60 let, sepsis chron. post absce. et cruris dextri.

Srečno in veselo novo leto

želita vsem svojim p. n. gostom, prosi jih i nadaljne naklonjenosti

Josipina in Karol Počivavnik,

1142 1-1 hotel „Lloyd“.

Zdravo srečno novo leto

vsem čestitim naročevalcem, prijateljem in znancem želi ter prosi nadaljne naklonjenosti

velespoštovanjem

Fran Breskvar,

knjigovez v Ljubljani.

1143

Vsem znancem in prijateljem vošči

1127 1-1

veselo in srečno novo leto

rodbina Karol Pollak.

Prečastiti duhovščini in vsem svojim čestitim odjemalcem in prijateljem voščim

veselo in srečno novo leto.

1156 (1-1)

Leop. Fratnik,

pasar v Ljubljani. Sv. Petra cesta.

Povodom bližajočega se novega leta

najprisrčnejše čestitke

cenjenim obiskovalcem moje brijačnice, osobito prečastiti duhovščini, prosi se nadaljne naklonjenosti.

1115 (1-1) Velespoštovanjem

Dr. Matkovič,

brivec nasproti stolni cerkvi.

P. n. gospodom naročnikom in gostom želim

srečno in veselo novo leto

1138 (1-1)

Alojzij Zajec s soprogo.

Narodna kavarna!

Vsem čestitim gostom in odjemalcem svojim, kakor tudi prijateljem in znancem, izrekava tem potom

srečno in veselo novo leto!

Zahvaljujé se za izkazano dosedanje zaupanje, priporočava se tudi nadalje v blagohotno naklonjenost ter zagotavlja vsikdar dobro in točno postrežbo!

Z najodličnejšim spoštovanjem

Fran in Marija Krapeš.

1137

Vsem cenj. in častit. naročnikom, prijateljem in znancem

srečno veselo novo leto!

Z velespoštovanjem

Simon Juvan,

Št. Vid nad Ljubljano.

1148

Srečno in veselo novo leto!

Vošči svojim g. naročnikom

Josip Mastelic

krojaški mojster.

1136

Prisrčna voščila

vsem velečastitim gostom, prijateljem in znancem

povodom novega leta!

Velespoštovanjem

Ivan Hafner s soprogo

restavratér na juž. kolodvoru v Ljubljani.

1149

Srečno, veselo novo leto

vsem prečast. in spoštovanim naročnikom z uljudno prošnjo, da bi blagovolili ohraniti tudi v bodoče naklonjenost trdk

Fr. Dežman

knjigovez.

1149

Najsrečnejše novo leto!

1144 (1-1)

želim vsem svojim čestitim naročnikom, v prvi vrsti prečastiti duhovščini, kateri se tem potom iskreno zahvaljujem za časteče me zaupanje, katero mi je izkazovala v preteklem letu, istotako želim najsrečnejše dneve novega leta svojim prijateljem in znancem. Vse prosim, naj mi Svojo naklonjenost ohranijo tudi v prihodnje.

Ivan Kregar,

pasar v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8.

Razglas.

1140 1-1

Vsled sklepa c. kr. okrajne sodnije v Ilirski Bistrici od 29. decembra 1900, oprav. št. 154/0018, se bo

dné 4. in 5. januarja 1901

od 9. ure dopoldne naprej v župnišču v Trnovem vršila

prostovoljna javna dražba

v zapuščino gospoda dekana Ivana Vesela spadajočih premičnin, kakor:

biblioteke, konja z opravo in vozom, krave, pítanega prasca, vina, lesa in premoga, dalje pohištva, kuhinjske in namizne oprave ter drugih vrednostnih predmetov.

Zdražiteljji imajo skupilo takoj vplačati v roke sodnega komisarja in kupljene stvari takoj odstraniti.

V Ilirski Bistrici, dné 29. decembra 1900.

Dr. Alojzij Žnidarič,

c. kr. notar kot sodni komisar.

Šivalne stroje

priznано najboljšega izdelka za družine in obrtnike

priporoča

888 25-13

tovarniška zaloga šivalnih strojev

Ivan Jax v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Veselo

* novo leto *

želi

Jakob Zalaznik.

1147

E. Zbitek-ov v Novi Štifti pri Olomuou

zavod za izdelovanje steklenomozaičnih božjih grobov, lurskih duplin in altarjev za procesije ob sv. Rešnjem Telesu. Odlikovan od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; priznanja katol. teolog. akademije v Peterburgu, nemškega misijona v Carigradu itd. 108 4-1

Ilustr. eniki zastoj. Vsa pošiljatve zajamčene.

Notarski pisar,

slovenščine in nemščine v pisavi popolnoma zmožen, ki urno in lepo piše narekovano, sprejme se takoj v pisarni c. kr. notarja Viktorja Schönwetter v Ljubljani, Križevniške ulice št. 8. 1123 3-2

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE

DOKTORJA

FRANCETA

PREŠERNA

UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA 6-40 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. FL. KLEINMAYR & F. ED. BAMBERG V LJUBLJANI. DOBIVAJO SE PO VSEM KNJIGOTRŽNICAH. 1023 20-18

Naznanilo.

Z današnjim dnem se bode v

gostilni pri Zajcu
na **Rimski cesti**

prišel točiti pristen

hrvaški pelinkovec

ter vedno sveže

1135 3-1

Reininghausovo marčno pivo.

Razglas.

1131 2-2

Vsled odloka c. kr. finančnega ministerstva z dné 1. decembra t. l., štov. 1312, prevzame pobiranje davkov v mestu Ljubljani s 1. januarjem 1901 tukajšnja c. kr. glavna davkarija.

To se naznanja z dostavkom, da z 29. dném t. m. preneha jemanje davkov pri mestnem davčnem uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 26. decembra 1900.

Razglas.

1130 2-2

Dodatno k tuurdnemu razglasu z dné 10. avgusta letos št. 25.658 se javno naznanja, da je **novi načrt mesta** in pa na podstavi tega načrta sestavljen **zapisnik hiš deželnega stolnega mesta Ljubljane** že dogotovljen in ves operat razgrnjen vsakemu na upogled pri magistratnem stavbnem uradu.

Ob enem se opozarja na §§ 8 in 10 predpisov o popisovanju ljudstva (zakon z dné 29. marca 1869, št. 67 drž. zak.), ki določujejo, da troške za numeracijo in za prenovljanje, oziroma premembo numeracije, trpe hišni gospodarji.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 22. decembra 1900.

Gremij ljublj. trgovcev

uljudno naznanja sl. občinstvu, da so se tukajšnji trgovci dogovorili, da bodo v torek, 1. januarija

novega leta dan prodajalnice zaprte.

Načelnstvo.

1128 (2-2)

Arhitekt Trumler

priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

arhitektno pisarno na Starem trgu št. 3
v **Plantz-evi hiši.**

za sestavo načrtov za cerkve, vile, hiše itd. itd., za sestavo in preizkušnjo stroškov in stavbnih računov, za sestavo stanovanjskih opravil in umetno-obrtnih predmetov kakor: pohištva, ograj, razsvetljevalnih predmetov itd., tako v modernem slogu kakor tudi v drugih.

Atelije za umetniško izvršitev akvarelov, naročenih načrtov izvršenih predmetov ali pokrajin po posnetkih v naravi a po fotografijah.

1120 10-2

Družinska pratika

je izšla.

Dobiva se komad po 12 kr. = 24 vinarjev
po vseh prodajalnicah v mestih in na deželi.

Glavna zaloga pri H. Ničmanu v Ljubljani.

Ceniki za razprodajalce pošiljajo se zastonj.

Prečastiti duhovščini in vsem svojim p. n. odjemalcem vošči
vesele praznike in srečno novo leto
proseč jih nadaljnje naklonjenosti

Ana Hofbauer,

trgovina s cerkveno opravo v Ljubljani.

1106 2-2

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 157 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000
Reservni zaklad nad 7,500.000 K
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Pizanju, Budajevicah, Pardubici, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 28. decembra.

Skupni državni dolg v notab.	98.75
Skupni državni dolg v srebru.	98.54
Avstrijska zlata renta 4%.	117.45
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron.	98.55
Ogerska zlata renta 4%.	117.05
Ogerska krona renta 4%, 200.	93.—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1693.—
Kreditne delnice, 160 gld.	671.50
London vista.	240.10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.67½

20 mark	23.52
20 frankov (napoleonot)	19.14
Italijanski bankovci	90.75
C. kr. cekini	11.37

Dné 30. decembra.

3½% državne srečke l. 1854, 250 gld.	176.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164.—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198.—
4% zadolžnica Rudolfove želez. po 200 kron.	95.80
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140.—
Dunavske vravnave srečke 6%.	258.—

Dunavske vravnave posojilo l. 1878	106.—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93.75
Prireditne obveznice državne železnice	42.—
južne železnice 3%	334.25
južne železnice 5%	120.—
dolenjskih železnice 4%	99.50
Kreditna srečka, 100 gld.	394.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350.—
Avstrijskega ručnega križa srečke, 10 gld.	47.—
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	21.25
Rudolfove srečke, 10 gld.	13.50
	59.—

Salmova srečka, 40 gld.	
St. Genois srečka, 40 gld.	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	
Ljubljanske srečke	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	
Akcije Ferdinandove sav. želez., 1000 gl. st. v.	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	
Splošna avstrijska stavbna družba	
Montanska družba avstr. plan.	
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	
Papirnih rubljev 100	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična dolniška družba

MERCUR
I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strahlgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče višjega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnice.